

דף קה.

עין משפט א.ב.

יו"ד סימן פט מעיף ב

עיינ בסעיף הקודם

עין משפט ג.

יו"ד סימן פט מעיף א

א. אכל בשר י אפי של חיה ועוף כ לא יאכל גבינה אחריו עד שישהה שש שעות ל. ואפי אם שהה כשיעור זה אם יש לו בשר בין שיניו צריך להסירו. הלועס מ לתינוק ג"כ צריך להמתין.

י. מימרא דרב חסדא בחולין ק"ה.

כ. כ"כ הרמב"ם בפ"ט ממ"א והרשב"א בשם גדולי המחברים בתה"ב.

ל. ובתוך הזמן הזה אפי אין בשר בין שיניו אסור לפי שהבשר מוציא שומן ומושך טעם עד זמן ארוך, ולפי טעם זה אם לעסו לתינוק בלבד א"צ להמתין אם אין לו בין שיניו. והרמב"ם נתן טעם לשהייה זו משום בשר שבין השינים, ולפי דבריו לאחר ששהה כשיעור מותר אפי נשאר בשר בין שיניו, והלועס לתינוק צריך להמתין וע"כ טוב לאחוז בב' הטעמים לחומרא, כ"כ הטור. ט"ז ס"ק א'. וש"ך ס"ק ב'. וזהו מה שפסק השו"ע כחומרי שניהם.

וא"צ שעות זמניות אלא כל שעה חלק מכ"ד שעות. ודלא כפר"ח שכתב דבחורף סגי בד' שעות. כה"ח אות ה'.

חבשיל שיש בו שומן לכאורה לכל הטעמים א"צ להמתין אחריו שש שעות דמושך ליכא כיון שלא אכל הבשר עצמו, ובין שינים ג"כ ליכא, מ"מ יש להחמיר ולהמתין שש שעות משום לא פלוג, ברכי יוסף ופ"ת אות א'. וכף החיים אות ג'.

מ. ודוקא לועס אבל טעם בלשוננו ופלט מיד א"צ להמתין לכו"ע, גם אם לקח חתיכת בשר לתוך פיו ומיד החזירו שלם א"צ להמתין. כף החיים אות ד'.

אדם שאכל בשר ואחרי ארבע שעות בחורף שם חתיכת גבינה לתוך פיו אחרי שבירך עליה ונזכר שעדיין לא עבר הזמן מותר לטעום ממנה מעט שלא תהיה ברכתו לבטלה הגם שמר"ן פסק דבעינן שש שעות מ"מ כיון שהרמ"א מביא דעות דמספיק בשעה ולדעת הפר"ח גם לדעת השו"ע בחורף מספיק ד' שעות א"כ כדי שלא תהיה ברכתו לבטלה מותר לו לבלוע מעט. כף החיים אות ו'.

וחולה אפי שאין בו סכנה השותה חלב לרפואתו א"צ להמתין שש שעות אלא שעה אחת כדברי המקילין. כף החיים אות ז'.

שכח והתחיל לאכול גבינה לפני שעברו ו' שעות א"צ להפסיק, וגם א"צ להתענות על שגגתו כי אין בכך דרך של אכילת איסור רק גדר גדרו חכמים. כף החיים אות ח'.

ושש שעות תחילת מנינם מסוף אכילת הבשר עד תחילת סעודת הגבינה ויש מחמירין מברכת המזון. והאר"י ז"ל נהג שבאותו יום שאכל אפי גבינה קשה לא אכל בשר עד הלילה, שער המצוות בסוף פ' משפטים. ויש מחמירין גם אחרי גבינה רכה להמתין שעה

הגה: אם מצא אחרי שש שעות בשר בין שיניו והסירו צריך להדיח פיו קודם שיאכל גבינה. וי"א דאין צריכים להמתין שש שעות^א רק אם סילק^ב ובירך ברכת המזון^ג מותר ע"י קינוח והדחה^ד.

הגה: והמנהג במדינות אלו להמתין שעה אחת מיהו צריך לברך ג"כ ברכת המזון שאז הוי כסעודה אחרת ובלי זה לא מהני המתנת שעה אחת. ואין חילוק אם המתין השעה לפני ברכת המזון או אחרי ברכת המזון. ואם מצא בשר בין שיניו צריך להסירו גם אחרי שעה. ויש אומרים שאין לברך ברהמ"ז ע"מ לאכול גבינה אבל אין נזהרין בזה^ה.

הגה: ויש מדקדקים להמתין שש שעות אחר אכילת בשר לגבינה וכן נכון לעשות^ו.

יו"ד סימן פט פעיף ב

עין משפט ד.

עיין לעיל דף קד: עין משפט ד.ה.

- אחת אחרי ברכה האחרונה. כף החיים אות י'.
- ג.** כך דעת המרדכי והגהות אשרי, והגהות מיימוניות. ודעתם שמה שאמרה הגמ' עד סעודה אחרת מיד כשסילק ובירך ברהמ"ז מיקרי סעודה אחרת. ש"ך ס"ק ה'.
- ומה שמועיל אחרי שש שעות דוקא בבירך ברהמ"ז וסילק השולחן אבל אם לא סילק ובירך אפי' כל היום כולו אסור. רש"ל וש"ך שם.
- ובירך ולא סילק לא מהני אלא בשיהוי מצת לעת. כף החיים אות ח"י מהכנה"ג. ואם נתעקל המזון שאינו יכול לברך יותר מ"מ סילוק בעינן. שם.
- ס.** אבל המנהג בכל תפוצות ישראל להמתין ו' שעות וחלילה לשנות ובזה נאמר פורץ גדר וכו'. כף החיים אות כ'. ומ"מ לצורך חולה קצת יש להתיר אחר שעה אחת כשיברך ברהמ"ז וחיטט שיניו. וכנ"ל באות ד' עיי"ש. ועיין בכף החיים באות כ"ב הדין בענין השינים התותבות והעלה כיון שאדם לא אוכל ושותה דבר שהיד סולדת בו אין חשש שהם בולעים ומפליטים וגם ע"פ בירור הממומחים הם עשויים מחומר שאין בולע כלל כי אחרת היו מתעפשים וגורמים למחלות.
- וכן הסתימות בשינים שעושים אין לחשוש לאכול בשר ואח"כ חלב או בפסח כיון שעשויים סתימות אלה מדבר שאינו מבליע וגם אין אדם אוכל ושותה דבר שהיד סולדת בו וכנ"ל.
- ע.** ואם אדם אכל בלי פת צריך לברך ברכה אחרונה על הבשר מקודם ובלא"ה לא הוי סילוק. ש"ך ס"ק ו'.
- פ.** רק אם מצא בין שיניו בשר צריך קינוח והדחת הפה אבל בלא מצא סגי שעה למקילים. ש"ך ס"ק ז'.
- צ.** והט"ז בס"ק ג' קרא תגר על שאינן נזהרין בזה.
- ק.** וכתבו הרש"ל והאחרונים דכל מי שיש לו ריח תורה ימתין שש שעות ועתה נתפשט גם בכל גלילות אשכנז להמתין שש שעות. כף החיים אות כ"ח.

עין משפט ה.ו.

י"ד סימן פט פ"א

ע"ן לעיל עין משפט ג

עין משפט ז.

או"ח סימן קנח פ"א

א. כשבא לאכול פת שמברכין עליו המוציא יטול ידיו ר' אפי' שאינו יודע שנגעו בשום דבר טומאה, ויברך על נטילת ידים, אבל על פת שאין

ר. חולין ק"ו ע"א כדי שירגילו אוכלי תרומה ליטול ידיהם נוהגת גם בחולין, ועוד תקנו חכמים משום נקיות.

וְצָרִיךְ לִיטוֹל יָד יְמִין תַּחֲלָה כְּדֵי שֶׁתִּשְׁמַשׁ יָד הַשְּׂמָאל לְיָמִין, אֲבָל נוֹטֵל הַכֹּלִי בִּיד יְמִינוֹ וְנוֹתֵנוּ לְיָד שְׂמָאלוֹ.

מִי שִׁישׁ לוֹ מִכָּה בִּידוֹ אַחַת וְנוֹטֵל רַק יָדוֹ אַחַת אִפְ"ה יִבְרַךְ עַל נְטִילַת יָדִים, כַּה"ח אוֹת ד'.

מִי שֶׁבִּרְךָ עַל נְטִילַת יָדִים וְנִמְלַךְ שֶׁלֹּא לֵאכּוֹל לֹא הוּא בִּרְכָה לְבַטְלָה כ"כ הִרְיֵטב"א בַּחֲדוּשָׁיו עַל חוֹלִין ק"ו. אֲבָל יֵשׁ לִפְקֶק דְּנִרְאָה דַּאִין הַכֹּל מוֹדִים בְּזֶה. ע"כ צָרִיךְ לִיזְהֹר לְכַתְּחִילָה שֶׁלֹּא יִגְרוֹם לַעֲשׂוֹת בִּרְכָה לְבַטְלָה אִם אִפְשָׁר לוֹ לְקַיֵּם הַמִּצְוָה. כַּה"ח אוֹת ו'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוברים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

מברכין עליו המוציא אלא מזונות ואינו קובע סעודתו ^ש עליהם א"צ נטילת ידים.

עין משפט זז.

או"ח סימן קפא סעיף א

א. מים אחרונים חובה ^ת.

עין משפט ט.

או"ח סימן קעג סעיף א

א. מים אמצעים בין תבשיל לתבשיל רשות, אבל בין תבשיל לגבינה חובה ^א.

עין משפט כל.

או"ח סימן קפא סעיף ב

ב. מים אחרונים אין נוטלים אותם על גבי קרקע אלא לתוך כלי ^ב משום

^ש משמע דאם קובע סעודתו עליהם מברך המוציא כמ"ש בסי' קס"ח סעיף ו', וצריך ליטול ולברך על נטילת ידים, והלבוש כתב דיטול ולא יברך על נטילת ידים ויותר טוב שיאכל מקודם כביצה פת כדי שיאכל ויברך. ואח"כ יאכל המזונות ואז יברך גם ענט"י וכ"כ השל"ה. אבל המ"א בס"ק ב' כתב דיברך ענט"י בקובע סעודתו על מזונות וכ"כ הט"ז בס"ק ב'. וכך נהגו ליטול ולברך הגם שיש מחלוקת ובמקום מחלוקת אמרינן סב"ל אפי' נגד מר"ן כיון שכבר נהגו כך אין אומרים סב"ל נגד מנהג, כה"ח אות ז'.

^ת ברכות נ"ג ע"ב, ובחולין ק"ה ע"ב. ואף שהיום אין לנו מלח סדומית יש לחוש משום מלח אחר שטבעה כמלח סדומית. וע"פ הזוהר וסודן של דברים ע"י מים האחרונים מגרש הס"א שלא תזיק וע"כ הם חובה, וגם יזהר שלא יתן ידיו בעודם לחות על שפמו כי הם חלק הס"א, ועיין בכה"ח אות א'.

^ו ומלוי הכוס לברהמ"ז לפני עשיית מים האחרונים וי"א אח"כ. שם אות ג'. ואין צריך לשפוך על ידו למים אחרונים אלא פעם אחת, וגם אינם צריכים שיעור. ועדיף שלא לומר בעת מים האחרונים "זה חלק אדם רע" דאין כל אדם ראוי ויכול לעורר אותם נגדו ח"ו, שם באות ד'.

^ו ולא צריך להרכות במים אחרונים, מ"מ אם ידיו מזוהמות וכן שפמו יטול וירחץ אותם קודם המים אחרונים ולפני מים האחרונים יאכל חתיכת פת ואח"כ יעשה מים האחרונים, שם אות ו'.

^א חולין ק"ה. וע"פ הזוהר אסור לאכול בשר אחר גבינה בסעודה אחת וע"כ יש להחמיר ולא לאכול אלא אחרי שעה אחת ובסעודה אחרת, כה"ח אות ב'. ויש נוהגים ליטול בין דגים לגבינה, עיין בכה"ח אות ג'.

^ב ואם אין לו כלי מיוחד לכך יכול ליטול לתוך קערה ריקה אך טוב שיסירנה מעל השלחן בעת הברכה, כה"ח אות ח'. וע"פ סודן של דברים מים אחרונים צריך שיהיו דוקא ע"י שפיכה ולא בתוך כלי, שם אות ט'.

רוח רעה ששורה עליהם.

אם אין לו כלי נוטל על גבי עצים דקים^א וכיוצא בזה.

עין משפט מ. או"ח סימן קס סעיף ו

ח. חמי האור נוטלים מהם לידים אפי' הן חמין שהיד סולדת בהם^ד.

עין משפט נ. או"ח סימן קפא סעיף ג

ג. אין נוטלים במים חמים שהיד נכוית בהם^ה שאין הם מעבירין הזוהמא.

דף קה:

עין משפט א. או"ח סימן קפא סעיף ג

עיין בסעיף הקודם

עין משפט ב. או"ח סימן קס סעיף ו

עיין לעיל דף קה. עין משפט מ

עין משפט ג. או"ח סימן קעג סעיף א

א. מים אמצעים בין תבשיל לתבשיל רשות, אבל בין תבשיל לגבינה

ג. כדי שלא יתקבצו המים במקום אחד, לבוש. אבל מדברי השו"ע משמע דאם לא נטל אותם ע"ג קרקע אין רוח רעה שורה עליהם ולכן מותר לשפכם מן הכלי ע"ג קרקע, ולכתחלה יש ליהרר, שכשהם בתוך כלי לשופכם במקום שאין עוברין שם, כה"ח אות י"ב.

ועל רצפה מרוצפת או ע"ג אבנים אין רוח רעה שורה רק על קרקע ממש, מ"א ס"ק ב', מ"מ כשיש כלי צריך לתוך כלי דווקא, שם אות י"ג. ותחת השלחן שאין עוברים שם אנשים וגם אם יסלקו השלחן כבר יתנגבו יש מתירים, אך אם יש כלי עדיף לתוכו, שם.

ד. ויש להחמיר לכתחילה אפי' אם נצטננו. ואם אין לו מים אחרים ימתין עד שיצטננו. ואם א"א להמתין יטול ולא יברך, כה"ח אות ל"ב.

ה. אבל בפורין נוטלין, וי"א דוקא קרים.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

חובה י.

יו"ד סימן פט פעיף ג

ג. ד. אכל תבשיל של בשר מותר לאכול אחריו תבשיל של גבינה ז
והנטילה בניהם אינה חובה אלא רשות, אבל אם בא לאכול הגבינה
עצמה אחר תבשיל בשר או הבשר עצמו אחר תבשיל של גבינה חובה
ליטול ידיו.

הגה: שומן של בשר ח דינו כבשר עצמו, ונהגו להחמיר שלא לאכול גבינה
אחר תבשיל כמו אחר בשר עצמו ואין לשנות ולפרוץ גדר ט.

הגה: אם אין בשר בתבשיל רק שנתבשל בקדרה של בשר בת יומא י מותר
לאכול אחריו גבינה ואין בו מנהג להחמיר, וכן נוהגין לאכול בשר אחר
תבשיל שיש בו גבינה או חלב מ"מ יש ליטול ידיו בניהם אפי' לא יאכל
בשר עצמו רק תבשיל אם נגע בהם בידיו.

הגה: שמש המשמש בסעודה ונוגע באוכלין אינו צריך נטילה כ דלא הצריכו

ו. חולין ק"ה. וע"פ הזהר אסור לאכול בשר אחר גבינה בסעודה אחת וע"כ יש
להחמיר ולא לאכול אלא אחרי שעה אחת ובסעודה אחרת, כה"ח אות ב'. ויש נוהגים
ליטול בין דגים לגבינה, עיין בכה"ח אות ג'.

ז. מימרא דרב נחמן בחולין ק"ה וכפי' התוס' בשם ר"ת דכיון שאין הבשר והגבינה בעין
ואין אלא טעמם לא החמירו שיהיה חובה ליטול ידיו.

וכתב הכף החיים אות נ' דאין המנהג כן אלא להחמיר כדברי הרמ"א. ואפי' שתה מרק
בשרי צלול אין לאכול אחריו גבינה כמו בשר עצמו. ברכי יוסף בשו"ב אות ל', וסיים
והכי נהוג, ואפי' במרק של עוף צלול נהגו להחמיר, שם ובכף החיים אות נ"ג.

ח. וה"ה שומן של עוף. ש"ך ס"ק י"ח.

ט. כ"כ הב"י באו"ח סי' קע"ג, וכתב הפר"ח באות י"ח שמנהג זה מיוסד ע"פ הדין.

מ"מ בטעמת התבשיל אינו כלום וצריך רק הדחה. פר"ח שם.

והיום נהגו אפי' מתבשיל של בשר לתבשיל של גבינה להמתין שש שעות ואפי' של עוף.
כף החיים אות נ"ז מהכנה"ג.

י. או לא הודחה יפה ונשאר בה ממשות דגם לאכלו עם גבינה מותר דהוי נותן טעם בר
נותן טעם, כמו בסי' צ"ה. ש"ך ס"ק י"ט.

כ. הש"ך בס"ק כ"א תמה על דין זה על מר"ן הב"י והרמ"א, וכן הפר"ח מ"מ העיקר
כדברי מר"ן והרמ"א דאין השמש חייב בהדחת ידיו. כף החיים אות ס"ד.

ואם מאכיל אותו אדם אחר א"צ נטילה של מים אמצעיים רק מים ראשונים. כף החיים
אות ס"ה.

נטילה אלא לאוכלים בעצמם.

עין משפט ד.

או"ח סימן קפא סעיף ב

עיין לעיל דף קה. עין משפט כ.ל.

עין משפט ה.

או"ח סימן קפ סעיף ד

ה. ד. אע"פ שמותר לאבד פירורין שאין בהם כזית, מ"מ הדבר קשה לעניות ל.

ל. וכך היא בזהר פ' עקב דף ער"ב ודוקא שדורכין עליהם אבל בלי זה אין הדבר קשה לעניות, מ"א ס"ק ג'. ועיין בכה"ח אות י"ד.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com